

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

შავი ზღვა როგორც ლიტერატურული და კულტურული სივრცე 4 და მის მიღმა

თარგმანისა და ლიტერატურის ურთიერთ-რეფლექსიები

პ რ ო გ რ ა მ ა

29 – 30 სექტემბერი, 2026

ბათუმი, საქართველო

29 სექტემბერი, 2026

საერთო თავმჯდომარე: ხათუნა ბერიძე

დრო	სესია / მოხსენების სათაური	მომხსენებელი	ოთახი
10:00–10:30	რეგისტრაცია და გახსნა		დარბაზი 55
10:30–11:15	ცენტრებისა და პერიფერიების მიღმა: გლობალური თარგმანის ზონები და ლიტერატურული ცირკულაციის ეკოლოგია	დიანა როიგ სანსი — ICREA; გლობალური ლიტერატურული კვლევების კვლევითი ლაბორატორიის (GlobeLS) კოორდინატორი; ERC სტარტაპ-გრანტის „მაპოდერნი“ ხელმძღვანელი; IN3, კატალონიის ღია უნივერსიტეტი (UOC), ბარსელონა, ესპანეთი	55
11:15–11:35	ყავის შესვენება		
11:35–12:20	შიდაკულტურული დისიდენტობა არ გამოირცხავს ინტერკულტურულ კონფორმიზმს: ტიციან ტაბიძე ნიკოლაი კუნჩევის თარგმანში	იორდან ლუცკანოვი — ლიტერატურის ინსტიტუტი, ბულგარეთის მეცნიერებათა აკადემია, სოფია, ბულგარეთი	55
12:20–12:35	ყავის შესვენება — 15 წუთი		
12:35–13:20	ლიტერატურისა და თარგმანის ინტერ-რეფლექსიის თეორია	ხათუნა ბერიძე — ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, თარგმანისა და ინტერდისციპლინური კვლევების ცენტრის ხელმძღვანელი, საქართველო	55
13:20–14:00	სადილი		
14:00–14:20	რამდენიმე მითი შექსპირის ენის შესახებ (ონლაინ)	ჯონათან კალპვერი — ლანკასტერის უნივერსიტეტი, ლანკასტერი, გაერთიანებული სამეფო	
14:20–14:40	„დიახ/არა შექსპირს!“: შექსპირის მიღება და უარყოფა ქართულ ლიტერატურაში	ბელა წიფურია — მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო	
14:40–15:00	შექსპირული „მოლაპარაკება“ ხმელთაშუა და შავ ზღვებს შორის, როგორც ლიტერატურული ცირკულაციის მაგალითი (ონლაინ)	ეიუფ ოზვერენი — ეკონომიკისა და ადმინისტრაციულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ახლო აღმოსავლეთის ტექნიკური უნივერსიტეტი, ანკარა, თურქეთი	
15:00–15:20	ბახჩისარაი სივრცისა და დროის მიღმა: ალექსანდრე პუშკინი, ადამ მიცკევიჩი, ლესია უკრაინკა	შამა შაჰადათი — ტიუბინგენის უნივერსიტეტი, ტიუბინგენი, გერმანია	
15:20	ყავის შესვენება — 10 წუთი		
15:10–15:30	მე-12 საუკუნის ლექსიდან XXI საუკუნის მონაცემებამდე: „რუსთაველი ციფრულ სამყაროში“, როგორც ინტერდისციპლინური კვლევითი რესურსი (ონლაინ)	მანანა თანდაშვილი — ფრანკფურტის უნივერსიტეტი, გერმანია	

დრო	სესია / მოხსენების სათაური	მომხსენებელი	ოთახი
15:30– 15:50	შოთა რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“ და მისი იაპონელი მთარგმნელი ფუკურო იპეი: წინასწარი კვლევა	ჰაიატე სოტომე — ჰუმანიტარულ და სოციალურ მეცნიერებათა ინსტიტუტი, ცუკუბას უნივერსიტეტი, ცუკუბა, იაპონია	
15:50– 16:10	კონცეპტუალური მეტაფორების თარგმანი „ვეფხისტყაოსანში“	თამთა ნაგერვაძე — ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო	
16:10– 16:30	„ალვის ხე“ „ვეფხისტყაოსნის“ თურქულ თარგმანში	ნონა ნიქაბაძე, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო	
16:30– 16:40	ყავის შესვენება — 10 წუთი		
16:40– 17:00	ჭაბუა ამირეჯიბის „დათა თუთაშხია“ თურქულ და აზერბაიჯანულ ენებზე: თარგმანების შედარებით-ტიპოლოგიური ანალიზი	ჰარუნ ჩიმქე — ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო	
17:00– 17:20	ნაზიმ ჰიქმეთიდან დრონებამდე: თარგმანის მომავალი ხელოვნური ინტელექტის შემდგომ ეპოქაში	საბრი გიურსესი — თარგმანისა და ინტერპრეტაციის დეპარტამენტი, უსტუდარის უნივერსიტეტი, სტამბოლი, თურქეთი	
17:20 – 17:40 -	თარგმანი, როგორც კულტურული წინააღმდეგობა (ონლაინ)	ალექსის ნუსელოვიჩი (ნუსი) — ექს-მარსელის უნივერსიტეტი (ყოფილი), საფრანგეთი	

სოციალური პროგრამა

ბანკეტი — აჭარული ღვინის სახლში

30 სექტემბერი, 2026

პარალელური სესიები: მითი, განდევნა და ზღვა: ლიტერატურული ცირკულაცია; თარგმანი, იდენტობა და კულტურული მეხსიერება

სესია A ოთახი 1 · თავმჯდომარე: ბელა წიფურია

სესია B ოთახი 2 · თავმჯდომარე: რამაზ ხალვაში

დრო	სესია A · ოთახი 1	სესია B · ოთახი 2
10:00–10:20	მწერალი ზღვაზე: განდევნა, ლიმიტალურობა და სულიერი აღდგენა კონსტანტინა რაველა ბულეუ, სექსტილ პუშკარიუს სახელობის ენათმეცნიერებისა და ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტი, რუმინეთის მეცნიერებათა აკადემია, კლუჟ-ნაპოკა, რუმინეთი	არასტანდარტული ენის საკითხი მხატვრულ თარგმანში: დიალექტი, ჟარგონი და ენობრივი ვარიაციები მიხეილ ჯავახიშვილის „კვაჭი კვაჭანტირაძეში“ ქეთევან დოლონაძე, ნინო ნიჟარაძე, მაია ალავეძე, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო
10:20–10:40	შავი ზღვის პოეტური ხედვის თარგმნა: პეიო იავოროვის „სომხები“ და „გადასახლებულები“ და მათი რუსული, იტალიური და ინგლისური თარგმანები რებეკა ჯილი, „შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობის“ სექცია, ლიტერატურის ინსტიტუტი, ბულგარეთის მეცნიერებათა აკადემია, სოფია, ბულგარეთი	ჰოლდენ კოლფილდის ხმა ჯ. დ. სელინჯერის „თამაში კვავის ყანაში“ ორ ქართულ თარგმანში თამარ კობეშვიძე, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო
10:40–11:00	ქართული ლიტერატურის სომხური თარგმანები (2020–2026): პრეფერენციები და მოტივაციები ქნარიკ ა. აბრამიანი, ხაჩატურ აბოვიანის სახელობის სომხეთის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტი; თეჰმინა ჰ. მარუტიანი, „ასელ ბაკუნცის“ ფონდის ხელმძღვანელი, სომხეთი	შექსპირი, კავკა და მარკესი შავიზღვისპირულ ქსელში: თარგმანი, როგორც თავშესაფარი კულტურული იმპერიალიზმისა და ცენზურისგან ნარგიზ ახვლედიანი, ფილოლოგიის დოქტორი, მთავარი მეცნიერ-თანამშრომელი, ფოლკლორის, დიალექტოლოგიისა და ემიგრანტული ლიტერატურის კვლევის განყოფილება, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
11:00–11:20	ზღვის პოეზია, როგორც კულტურული არქივების თარგმანი: ნოვოროსიისკის მარინისტული კლუბი და შავიზღვისპირული იდენტობის ხელახალი გააზრება ნინა ვიედა, დირექტორი, ჩიკაგოს სავლე კვლევების პროგრამა, ჩრდილო-დასავლეთის უნივერსიტეტი, ევანსტონი, აშშ	საბჭოთა ცენზურა და ისტორიული მეხსიერების მხატვრული რეპრეზენტაცია ოთარ ჩხეიძის რომანში „ბორიაყი“ ნატალია გულუა, სოფიკო ჭუმბურიძე, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო
11:20–11:40	ყავის შესვენება — 20 წუთი პოსტერ პრეზენტაცია: ციფრული ტბელ აბუსერისძე ბილინგვური სემანტიკური გამოცემა (FR-23-3345) — რამაზ ხალვაში, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველო	
11:40–12:00	თარგმანი და ლიტერატურული ცირკულაცია კანარის კუნძულების ლიტერატურიდან გვიან პერიოდში ადა სანჩეს ლატა, კატალონიის ღია უნივერსიტეტი (UOC), ჰუმანიტარული მეცნიერებანი და კომუნიკაცია, ინტერდისციპლინური კვლევა-განვითარების ცენტრი, ბარსელონა, ესპანეთი	გამქრალი წყლის პოეტიკა: შავი ზღვისა და ბოსფორის მეტაფორა ორჰან ფამუქის რომანში „შავი წიგნი“ თამილა დავითაძე, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
12:00–12:20	უცხო სიტყვა მშობლიურ რიტუალში: კირიე ელეისონი, კვირია და კულტურული თარგმანი დასავლეთ საქართველოში ნინო აბაკელია, მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო	მედია რუსულ და გერმანულ ლიტერატურაში ხათუნა ბერიძე, თეონა ბერიძე, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, საქართველო

დრო	სესია A • ოთახი 1	სესია B • ოთახი 2
12:20– 12:40	მედეა ზღურბლთან: კოლხეთიდან კოლხოზამდე და შემდეგ გივი მარგველაშვილის „კოლხი მედეა კოლხოზში“ — ნაცო ბერიძე-გაბაიძე, დოქტორანტი, ფილოსოფიის ფაკულტეტი, ტიუბინგენის უნივერსიტეტი, ტიუბინგენი, გერმანია	ქალთა მწერლობა და იდენტობის ნარატიული რეპრეზენტაცია „დედაბრულ“ ხელნაწერებში მზია ხახუტაიშვილი, ნანა ცეცხლაძე, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო
12:40– 13:40	სადილი	
13:40– 14:00	აფხაზეთის ომის ლიტერატურის ბიბლიოგრაფიის შექმნა და გარდაქმნა ღია დაკავშირებულ მონაცემებად (LOD) ცირა კილანავა, მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტი, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი; ირაკლი ხვედელიძე, ქართული ლიტერატურის ციფრული ლაბორატორიის ხელმძღვანელი, შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი, საქართველო	
14:00– 15:20	ქართული კვალი ამერიკულ ლიტერატურაში: პავლე და დავით ჭავჭავაძეები მარინა გიორგაძე, ბათუნა ბერიძე, ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თინათინ ბოლქვაძე, თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი	
ერთობლივი ონლაინ სესიები		
15:20– 15:40	პოლიფონიური ისტორია და აქამდე მოუხმენელი და ნათარგმნი ხმები: ავსტრო-უნგრეთისა და ჩეხოსლოვაკიის სამოგზაურო ჩანაწერები შავი ზღვის შესახებ პეტრა კოშტალოვა, ეთნოლოგიის, ცენტრალური ევროპისა და ბალკანეთის კვლევების დეპარტამენტი (UESEBS), ფილოსოფიის ფაკულტეტი, ჩარლზის უნივერსიტეტი, ჩეხეთი	
15:40 – 16:00	„ახლა და მაშინ“: საბჭოთა უტოპიისა და უკრაინული წარსულისკენ მიბრუნება : ციფრული ჰუმანიტარიის მეთოდებზე დაფუძნებული ვორქშოპი. ივ ლაბერუი, ოტავის უნივერსიტეტი, ოტავა, ონტარიო, კანადა.	
16:20– 16:40	თარგმანი, ძალაუფლება და კულტურული მოლაპარაკება საქართველოში: საბჭოური იდეოლოგიური კონტროლიდან პოსტსაბჭოურ საბაზრო ზეწოლამდე გიულ მიულერემ ოზთურქი, ქართული ენისა და ლიტერატურის დეპარტამენტი, ხელოვნებისა და მეცნიერებათა ფაკულტეტი, რეჯე თაიფ ერდოღანის უნივერსიტეტი, რიზე, თურქეთი	
ყავის შესვენება 16:00-16:20		
16:40 - 17:00	განდევნის თარგმნა, იდენტობის თარგმნა: კულტურული თარგმანი, როგორც თვითრეკონსტრუქციის სივრცე ჰაფსა ელ ჯალისი, კადი აიადის უნივერსიტეტი, მაროკო	
17:00 – 17:20	პერიფერიული ენობრივი ვარიანტის თარგმნა: მაროკოული დარიჯას ხილვადობა და წაშლა საფისა და ტანჯერის ზეპირ კორპუსში. შამა ელაზუზი, დოქტორანტი (ენათმეცნიერება), ლაბორატორია SLLACHE, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი Dhar El Mahraz, სიდი მოჰამედ ბენ აბდალაჰის უნივერსიტეტი (USMBA), ფესი, მაროკო	